

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Volebné atrocitivity.

(Pokračovanie reči Georga Szmrecsányiho.)

Čacanská voľba.

Georg *Szmrecsányi*: Pred pretrhnutím zasadnutia vo všeobecnosti poukázal som na ten volebný typus, na to schéma, patrične na ten plán, dľa ktorého začali u nás celú tú vojnu. Včul prosím o dovoľenie, aby som konkrétne volebné prechmaty páchané v jednotlivých okresoch po poriadku predostrel mohol ctenej Snemovni. Zprávy dostal som síce skoro zo všetkých okresov horných strán, ja ale len tie spomenem, ktoré nám typický obraz podajú o prevedení volieb, z ktorých zatvárať môžeme na ostatné, bo všetky viac-menej podobajú sa jedna druhej, ponač v podrobných otázkach všade nasledovali ten istý system.

Začnem zas s trencianskou stolicou, asíce s okresom čacanským. Čacanský okres v minulom cykluse, s programom kresťanskej ľudovej strany zastupoval dr. Emil Gyuriss. Pri terajšej voľbe zas on bol jedným kandidátom, z pracovnej strany ale ako druhý kandidát vystúpil barón Ludvik Lévy. Po celom okrese už poltrefa mesiacmi pred voľbami začaly vrchnosti terrorizovať, prevádzaly pressie a ako celkom nový prostriedok úradnej moci, použily novosriadenu hraničnú policaj. (Hnutie z ľavej.)

Mužstvo hraničnej policaje, ako známo, nepozostáva z mnoho chlapov, bo ako sa mi zdá, v trencianskej stolici hraničná policaj nachodí sa len na Čaci a v Žiline, preto aj, aby hraničných policajtov vo väčšom počte upotrebiť mohli, previedli koncentráciu, aby to ale obe-

centstvu nebolo nápadné, hraničných policajtov obliekli do civilných, sedliackych šiat a tak upotrebovali ich ako detektívov. Pred každou farou, pred každým kostolom, pred každým učiteľským bydlom vo dne v noci túlaly sa takéto podozrivé figúry. (Smiech z ľavej.) Mali títo ľudia to povolanie, aby sbierali dôkazy ku petícii, aká prípadne zadaná byť mohla. Títo, do sedliackych šiat oblečení hraniční policajti dr. Emila Gyurissa, kandidáta ľudovej strany a každého, čo v jeho záujme chodil, sprevádzali krok za krokom po celom okrese. Či to bolo v noci alebo vo dne, to bolo všetko jedno, vždy chodili za nimi ako mátohy, pretrhali ich v jejich rečiach, infestovali, znepokojovali posluchačov, silou-mocou namáhali sa ľudáckych voličov povzbudiť k násilenstvám a výstupkom, aby mali titul, pod ktorým by ich pokutovať, odviešť, zatknúť, jedným slovom od hlasovania odstrániť mohli. Táto hraničná policaj ale veru nebola také usilovná, keď bola reč o pánu Lévyaymu a jeho kortesochoch. Tak na príklad chodil tam aj suspendovaný kaplán Florian Tomanek, ktorého spišský pán biskup Párvy, keď dobre viem, pre národnárske a socialdemokratické poburovanie vykázal z dieceze.

Ján Richter: Biskup ho už dávno zpiatky prijal.

Georg Szmrecsányi: Veľmi sa tomu teším to mi už ale zaiste konceduje pán vyslanec, že jeho ctený kolléga pre také nezbedy cez mesiace internovaný bol v kláštore.

Ján Richter: Ja som len to konštatoval, že ho biskup zpiatky prijal.

Georg Szmrecsányi: To nič nemení na veci.

Pán Tomanek v širokých kruhoch známy je vôbec ako socialdemokratický a národnarsky agitátor. Tohoto pána Tomaneka, predseda čacanskej pracovnej strany, akýsik Náday alebo Máday na svojom vlastnom koči vozil po dedinách. Spreádzali ich notári Lieszkovszky a Lehoczky a títo rozdávali ľudu noviny pána vyslanca Skyčaka, pod menom «Ľudové Noviny», ktoré na ten čas pracovná strana do árendy vzala (smiech z lavej) a napchala všeliakými článkami, v ktorých nás, tak stranu ako aj jednotlivé osobnosti, spôsobom a výrazmi, aké sa nedajú reprodukovať, potupujú...

Štefan *Zlinszky*: S pornografickými obrázkami.

Georg *Szmrecsányi*: ...tieto «Ľudové Noviny» úradné medzítka, notári na tisíce rozdávali ľuďom. Proti tomuto neohlásili sa ani hraniční policajti, ani slúžnovci. Verejne páchali národnarske buričstva; tieto národnarské buričstva ale dľa úradného rozumu trenčianskych vrchností len vtedy slobodno prenasledovať, keby treba bolo obviňovať nimi ľudovú stranu alebo inú stranu opozície. Jestli to ale pácha pracovná strana, to je už potom dovolená vec a pán Tomanek hodný je do ktoréhokolvek salóna vstúpiť, keď v sprievode a vzáujme pána baróna Léwayho chodí po okrese a rozdáva noviny písané v duchu pánslávskeho a socialdemokratického.

Eugen Cselkó, hlavný slúžny kysuckonovomestský a Karol Schwartzler hlavný slúžny čacanský, jednotajne chodili za Emilou Gyurissom, kandidátom ľudovej strany. A nakoľko i s akou nestrannosťou miešali sa do jeho kortešskej cesty, toho dôkazom je — aby som len jednu charakteristickú udalosť spomenul — že ani jedon ani druhý nedovolil Emilovi Gyurissovi, aby pred volebným obecnstvom prečítal 157. paragraf XV. zák. čl. r. 1899., ktorým na to chcel obrátiť pezornosť ľudu, že úradníkom nenie dovoleno kortešovať a keby kortešovali, musia sa na zodpovednosť fahať pokračovaním disciplinárky. Keď ale Emil Gyuriss, oproti nezákonnému napomenutiu slúžnych, opovážil sa prečítaním spomenutého zákona búriť, jednoducho odňali mu slovo. (Hluk. Výkriky z lavy: Neslýchaná vec! To je tá národná práca!)

Nad čím ale pohoršif sa musí celý vzdelaný

svet, je nasledujúca skutočnosť: Štyri-päť dňami pred voľbou, ako videli, že zhola nič vyviest nemôžu, s detektívmi hraničnej policaje, so žandarmi vyšli do denín medzi horami a s asistenciou vrchností a v službe postavených hraničných policajtov polapali voličov a či chceli alebo nechceli, dali sa im opiť až na smrť. Opilých pokládli potom na vozy a odviezli do volebného stredišťa na Čacu, tam ich v tom hostinci, kde o štyri dni mala byť voľba, zatvorili do jednej miestnosti, na ktorej priklincovali okná a dvere. (Výkriky z prostriedka: Aby nemali cug! Smiech.) Aj vás, pane vyslanec, vyvolili s pomocou takéhoto cugu. V deň voľby ešte vždy nemal dosť voličov kandidát pracovnej strany barón Léway.

Jedon hlas (z najkrajnejšej lavej): Lebo hovoril po anglicky.

Georg *Szmrecsányi*: To bola zaiste tiež jedna príčina, že ho nerozumeli, bo hovoril po anglicky a preto chytili sa jedného figľa. Vzali si na pomoc horárskeho radcu Környeiho, ktorý zdá sa, viacej sa rozumie volebným prechmatom, ako horám. (Protimlavy z pravej.) Prosím dokážem to. Tento človek tábor ľudovej strany na dva, pravím na dva kilometre postavil od volebnej miestnosti. Trvalo to celú pol hodiny, kým krdel voličov, ktorí pomalej museli kráčať ako obyčajne, dostal sa k volebnej miestnosti. A Környei medzi táborom ľudákov a volebnou miestnosťou postavif dal štvornásobný kordon. K hlasovaniu do volebnej miestnosti vstúpiť mohol len ten volič, čo mal volebný certifikát. Lahko si to už môžeme predstavif, že Környei pri rozdávaní týchto certifikátov, nepokračoval celkom v liberálnom duchu. Jedným slovom, keď daktorú obec vyzvali k hlasovaniu, voličia tej obce museli preif cez štyri kordony, kým sa k urne dostať mohli. Prirodzená vec je, že ten slabý, ubohý kopaničiarsky ľud slovenský, ktorý itak bol celkom naľakaný pri pohľade na toľké vojsko, o ktorom nevedel na čo je tam, zcela ztratil prítomnosť ducha. Z času na čas postaral sa aj volebný pán predseda o to, aby farárov, učiteľov a ľudovej strany dôverníkov, ktorí voličov k urne chceli viesť, odstranili z volebnej miestnosti, na čo potom ľud prinútený bol len sám špacirovať cez tie štyri kordony. Pri každom kordone tam stáli potom takrečení

riadiť pracovnej strany, tí mali vrecky plné peňazmi, ktoré ukazovali voličom a títo ľudia viedli voličov k urne. Keď potom Környei videl, že vzdor všetkého nevedia zklátiť voličov, ktorí len na svojho kandidáta chceli hlasovať, vtedy celý krídel poslal zpiatky s tým poznamenaním, že zavčasu prišli; takto museli aj štyri razy špacirovať cez tie štyri kordony a len tak dosiahol, že tento ubohý ľud nalakaný, postrašený a ukonaný dostal sa konečne k urne.

Že toto hlasovanie, ctená Snemovňa, ako sa prevádzalo, aké násilenstva páchali tu s ľudom, dá sa dokázať tou jednoduchou skutočnosťou, že súhrnom sotva 800 voličov odhlasovalo tak na jedného, ako i na druhého kandidáta a voľba predsa trvala od rána až do desiatej hodiny večer. (Výkriky z krajnej ľavej Neslýchaná vec! To je tá chýrna voľba!

Ján *Hock*: Náležitá práca!

Ján *Justh*: Národná práca! Pekný systém!

Georg *Szmrecsányi*: V tomto okrese ale nielen vrchnosti páchaly nezákonnosti a prechmaty, nielen tie nevšímali si krajinské zákony, lež doprosta nedovoleným spôsobom miešal sa do voľby aj vyvolený vyslanec barón Ludvik Lévy. (Jedon hlas z pravej strany: Nuž a kňazi ľudovej strany?)

Mikuláš *Zboray*: Keď viete o jednom kňazovi, že sa dopustil prechmatov, oznámte ho! (Hluk.)

Alexander *Erdélyi*: Už sú oznámení!

Georg *Szmrecsányi*: Ráďte prosím slyšať nasledujúci označujúci pád, ktorý zaiste najviacej zajímať bude pána ministra pravosudia. Lanajšieho roku uprázdnené bolo verejné kráľovské notárstvo na Čaci. Na toto verejné notárstvo konkurroval čacanský advokát dr. Julius Eichenwald. Odcestoval do Pešte rozliladnuť sa po protekcii a išiel k barónovi Móricovi Csetei Herczogovi a prosil ho, aby v záležitosti verejného notárstva odporúčal ho vláde. Barón Móric Herczog hneď telefonoval Lévyemu a prosil ho, aby prišiel k nemu. Pán vyslanec Lévy, hneď aj prišiel a vystavil osvedčenie, ktoré s týmto prečítam. (Hluk. Čujme! Čujme!)

«Ja vás ubezpečujem, že ponevác na Čaci chceme vystúpiť, v záležitosti zaplnenia uprázdného verejného notárstva čacanského rozhodnutie mne ponechal minister. (Smiech. Hluk.)

A jestli moje vyvolenie na Čaci s úspechom sa zakončí a jestli to všetko sa stane, čo pán pravotár hovorí — totižto že on hlasovať bude a vplyv k mojemu prospechu uplatní — vtedy môže uspokojený byť o tom, že čacanský verejný notár nikto iný nebude, ako on.» (Hluk. Výkriky z pravej: A či stal sa verejným notárom?)

Mikuláš *Zboray*: Lévy je vyslanec, Eichenwald ale není notár.

Georg *Szmrecsányi*: Práve z úst mi vzal slovo môj ctený priateľ Mikuláš Zboray, bo pri vymenovaní verejného notára stala sa malá chyba, nakoľko Lévy stal sa vyslancom, z notárstva ale nič nebolo. (Smiech.) Asi pred štyri päť dňami čítal som v úradnom časopise, že za čacanského verejného notára vymenovaný je akýsik Móric Wix. (Výkriky z pravej strany: No teda!)

Alexander *Erdélyi*: To vysvetluje prečítané osvedčenie.

Georg *Szmrecsányi*: Neobviňujem ja pána ministra pravosudia, že plnil kortešské služby, že rozdáva úrady, chcel som ale poukázať na ten nemožný stav, na tie podivné pomery, aké zdajú sa panovať v kruhoch pracovnej strany, dľa ktorých vyslanec opovažuje sa brať si tú slobodu, že v mene ministra robí takéto sľuby. (Hluk.)

Jedon hlas: Veď Lévy odpovie na to, či je to pravda?

Georg *Szmrecsányi*: Keď som 2. júla v záležitosti násilenstva hlavného slúžneho veľkopolčianskeho interpelloval v snemovni a ináč tiež, kedykoľvek ohlásil sa dakto z našej stránky, tento pán vyslanec Lévy vždy najväčším hlasom oboril sa na nás a traktoval nás všeliakými invektivami. Pána vyslanca Lévyho upozornil som vtedy na to — môže si to v denníku prečítať — na to som vtedy upozornil pána vyslanca... (Výkriky z ľavej: Kde včul pracuje?)

Barón Ondrej *Podmaniczky*: Už dva týždne tu není.

Georg *Szmrecsányi*: ...na to som vtedy upozornil pána vyslanca Lévyho, že on roku 1896. do snemu dostal sa medzi takými okolnosťami, nad ktorými pohoršila sa vtedy celá krajina. (Tak je! z ľavej.) Stalo sa to vo volebnom okrese Pér, jeho pretikandidát, rábsky ad-

vokát Štefan Vikár, s ohromnou väčšinou vtihol na voľbiste, Lévy nemal ani polovicu toľko hlasov, ako jeho protikandidat. Začalo sa hlasovanie. O desiatej hodine volebnému predsedovi poslal Vikár jedon dokument verejného notára, dľa ktorého odstúpil od kandidatúry a tak Lévy vyvolený bol jednohlasne.

Ján Richter: Tak urobil aj tvoj otec v Dolnom Kubíne. (Veľký hluk.) Priam tak to urobil Bol föispán! (Veľký hluk.)

Predseda (cengá): Ticho prosím.

Georg Szmrecsányi: Nevie, na čo cieli.

Ján Richter: Bolo to v deväťdesiatom šiestom. V deväťdesiatom šiestom!

Predseda (cengá): Pána vyslanca Richtera prosím, itak je naznačený k rečneniu, nech vtedy povie, čo má povedať.

Georg Szmrecsányi: Ja ale prosím túto vec nie ako žart považovať, bo sa tu jedna o potupenie pamiatky jedného zomrelého. (Výkriky: Pravda! Tak je! z lavej. Veľký hluk.)

Predseda (cengá): Ticho prosím!

Georg Semrecsányi: A pónevač pán vyslanec opovážil sa týmto spôsobom ma apostrofovať a povedal, že to bolo roku 1896., ja s týmto pred celou snemovňou krajinskou dávam slovo mojej statočnosti, že sa tam nestaly žiadne také nezákonnosti. Ostatne ale za to, že týmto spôsobom opovážil sa vystúpiť proti mne a proti svojmu bývalému dobrodincovi, vyslovujem mu moje opovrzenie. (Hlučné schvalovanie z lavej a krajnej lavej. Cez viacej minút trvajúci hluk.)

Georg Szmrecsányi: Len to som chcel dokázať, že pán vyslanec Ludvik Lévy, keď nás všeliakými invektívami traktuje, keď nám výkrikami jednostajne do reči skáče, nech vezme do ohľadu, že keď dakto toľko má na chrbte, úprimne povedano, keď dakto toľký kus masla nosí na hlave, od toho aspoň to žiadame, aby sa skrovej choval. (Hlučné schvalovanie a potlesk z lavej.)

(Pokračovanie nasleduje.)

Chvalitebná vec je múdrosť.

Napísal: Dr. Štefan Krajsovics.

Na plúca súc chytený, odcestoval som k mojmu starodávne mu dobrému priateľovi na Sileš, aby som sa na zdravom a čerstvom povetrí tejto dedinky občevstvil. Zo dna na deň

chodil som po lúkach a lesoch a cítil som sa výborne. Liečil som plúca, ale zkúmal som aj ľud, medzi ktorý som sa dostal. Dobrý a usilovný ľud je to tam. Trápi sa ua svojom, ide na robotu k pántvu baróna Wodianera a žije skromno z chudobného výrobku a zisku svojho. Skúmajúc teda ľud, v nedeľu popofudní vybral som sa na lúky. A hľa, tam pod stromom videl som krđel chlapov, jako vyprávali a rozkladali rukami.

Divne mi bolo vidieť toľko chlapov pospolu ale riastlo moje zadivenie, keď som vystopoval príčinu shromaždenia jejich. Chlapi tí boli totižto panskí ženci, ktorí sem prišli, aby sa poradili o práci budúceho týždňa.

S potechou som zkúmal tento živý obraz. Tešil som sa, že našiel som to, čo som už dávno hľadal: našiel som múdrych a striezlivých katolíkov, striezlivý, robotný katolícky ľud, ktorý neuteká s každou maličkosťou k židovi, nie pri pálenke zasedáva a trávi slobodný čas svoj, lež pod čirým nebom, tam v lej zdravej a čistej prírode poradí sa o prácach a záležitostiach svojich. Jak mnoho poučeniahodného je v tomto skutku silešských robotníkov! Na tento spôsob ponajprv, ukážu každému katolíkovi, jako má zasvätiť deň pána, to jest nedeľu. Toto ale najmenej vedia mnohí naši katolíci. Idú do chrámu božieho, je pravda, lež popoludní tam vysedávajú v krčme, kde nielen povetrie, ale aj reči a smýšľanie je zkazené, kde mnohokrát nie chváli, lež haní sa meno božie. A jak potrebná vec je zasvätiť nedeľu! S týmto učíme sa zdržať príkazy, s týmto sossbierame v robotných dňoch ztratené sily, aby sme na druhý týždeň s dobrou vôľou a chuťou dali sa do prác svojich.

Bohužiaľ, že na mnohých, ba skoro povedať môžem, že na najviac miestach nečinia tak naši ľudia, jako Silešania. Pozrime sa po dedinách a čo vidíme? To, že keď sa chcú poradiť robotníci, už sa hrnú do krčmy a tam pred židom rozkladajú veci svoje. Žid všetko vypočúva, vie všetko a len nosí tu prepíatú pálenku, od ktorej veru často k špatným rečám a k blúzneniu otvárajú sa tie katolícke ústa! Je to veľká nemoc nášho ľudu! Čo sa čudujeme, že v zime potom u mnohých, dobrý je aj suchý chlieb a zemiak so šupou!

Lež na mnohých miestach nielen robotníci, lež aj obecný úrad s každou svojou vecou uteká k židovi. Jako keby tam merali rozum tým pánom rychtárom a úradným! Dost' zle, že mnohý obecný úrad len vtedy vie niečo previesť, keď si upije. A keď už je toho hodno pod čepicami a širákami, hoj, jako vtedy rozkladá a reční jedon každý! Fiškál, to je nič k nim. Vtedy ani kňaz, ani notár, ani slúžny, ba ani vicišpán nič neni, vtedy tí podpití úradníci sú najmúdrejší. A povedzme pravdu, že najblúpejší. Lebo čo má do obecných vecí žid, prečo by sa musely vážne veci pred ním pojednávať? Žid sa mieša do obecných vecí, dáva radu — doista takú, z ktorej nie obec, lež on má najväčší chosen. Preto len karhania sú hodné tie dediny, v ktorých všetko sa v krčme odbavuje. Ja myslím, že ľud náš je ešte natoľko múdry, že nemusí ísť ani k Icikovi, ani k Natánovi na radu! A preto zo srdca musím odporúčať to, čo som u Silešanoch videl. Keď máme vážne veci, poraďme sa bez páleného, bez krčmy a vtedy isto, že o mnoho múdrejšieho sa bude konať v dedinách, jako sa dovčulku pri decových flaškách konalo a koná. Chválím Silešanov a za príklad tých dávam aj druhým občanom, lebo svätá pravda je, že v krčme nič dobrého sa previesť nedá, lebo krčma — a to skoro každá židovská krčma — nie je iné, iba diablov dom, kde rozsieva sa kúkol medzi pšenicu a kde suchoty dostáva duch a smýšľanie katolícke!

O prievidskej voľbe.

Cine minte! — povedá Rumum, keď ho volakto urazí, čo tolko znamená: pamätaj! A keď Rumun vypovie toto slovo, sekeru ostrí, alebo oheň chystá na svojho nepriateľa.

Cine minte! — povedáme aj my urazení ľudoví voličia, pri tom ale nechystáme na liberálov ani sekeru, ani oheň, lebo tymito nástrojmi oni bojujú. My len pamätáme a nezabudneme. Pamätáme na tie zlodejské prečiny liberálov, ktoré na vyšší rozkaz, beztrešne popáchali, len aby nášho kandidáta, Kolomana Brestyenzkyho pozbavili mandáta.

Nezabudneme, bo zabudnuť nesmieme tie neľudskosti, ktoré liberali s Rudnayho povedomím, proti nám ľudovým voličom páchali pri

voľbe. Za tieto hnusné prečiny haňbime sa my, liberali ale nie, lebo tí haňby nemajú.

Ja veru nikdy nezabudnem tú prievidskú voľbu a ešte aj mojim vnukom rozprávať budem čo to boli za neludské mátohy pri hlasovacích urnách a čo to bolo za fijalku, čo prijal taký špinavý mandát.

Opíšem v krátkosti, ako som ja hlasoval. Naša obec večer bola zavolaná pred prvú komissiu, kde holičský pravotár Štefan Čemez vóta odobieral. Tma bola, keď nás jediný riaditeľ Valent Tomášik z tabora ku hlasovacej miestnosti viedol. Ako ideme uličkou, tu zrazu z jedného domu volaké šiksle židovské s veľkým rehotom vodou nás oblievaly. Kto vie, čo im platil za to Lojzo Rudnay. Rýnok bol plný husármi, honvédmi a žandarmi. Človek si myslel, že sa liberali ku krvavej vojne chystajú, keď tolko ozbrojených do Prievidze došikovali. Vo Filacovom dome bola hlasovacia miestnosť, kde Čemez nemilosrdne vladaril. Dom obklíčili vojakmi a žandarmi. Všeliakí židáci a z krčiem neraz vyhodení čirkáši so stuškou na rukáve behali hore-dolu. To že vraj boli riaditelia. Táto utešená kompánia pasovala celkom k Lojzovi Rudnaymu. Aknáhle nás zazreli, hneď sa dali do nás, pluli nám do tváre, kopali, sácali nás a posmieval sa nám. Tak im to predseda voľby rozkázal.

Keď sme prišli k domu, kde sme mali hlasovať, obstáli nás žandári a tísli nás pod bránu, lebo odtiaľ sa šlo do hlasovacej izby jedným tmavým gangom, ktorý preplnený bol žandarmi a výšspomenutou hávedou, to jest riaditeľmi. Tí čirkáši kázali nám, aby sme hlasovali na Alajoša Brestyenzkyho, na Ernsta, na Sporzona, na ľudovú stranu, chcejúc nás s tým pomýliť. My ale bez slova trpeli sme tieto urážky, bárs sme horeli od hnevu, lebo je to predseda sviňstvo, keď volebný predseda dovolí hávedi uličnej, aby ona ubližovala občanom pokojným. Pod bránou jedon rapavý židák pojal nás po jednom a viedol nás tmavou chodbou pomedzi žandarmi do jednej bočnej izby, ktorá preplnená bola židákmi a ožratými riaditeľmi, ktorí všeliaké necúdnosti vykrikovali na nás. Pri dverách stáli žandári a jedon mamlas liberalny, ktorý nám šuškal, aby sme hlasovali na Rudnayho, lebo že vraj Brestyenzky odstúpil. Osol sprostý. Maj

ty toho za blázna. kto fa najal a nie nás. Napokon po tolkom útrpení dostal som sa pred všemohúceho Čemeza. Veru z jeho tváre nič dobrého nevyzeralo. Tázal sa ma, ako sa volám, koľko mi rokov, pod ktorým číslom bývam, čo je moje zamestnanie a na koho hlasujem. Ja som mu na každú otázku odpovedal a povedal som mu, že hlasujem na pána Kolomana Brestyenzkyho. Čemez pýtal sa nášho pána rychtára, či ma zná.

— Áno — odpovedal rychtár.

Potom to isté tázal sa aj dvoch svedkov z našej obce. Aj tí povedali, že *ja* som *ja* a nie iný. Napokon notára Štefana Kmeťa sa pýtal Čemez, akú poznámku má proti mne? Načo notár Štefan Kmeťa odpovedal, že ma nezná, že som ja v Amerike. Div ma zlo nevzalo. Na to Čemez vyhnal ma von, že ja nie som voličom. A takto sa povedilo viacerým voličom z našej obce.

Verte mi, drahí bratia, radšej bych bol kravu ztratil, ako túto potupu bez slova prezref. Takto cigániť bez svedomia a bez citu! A takto lhali všetci notári a podnotári, lebo im to predseda rozkázal.

Najmä jeden sa vyznačil v tomto ošklivom remesle, lebo zo 150 voličov znal tuším len tridsať. Ostatných odmrštil Čemez a len s týmto ulovil mandát pre Lojza Rudnayho. Prievidzská voľba nebolo iné, ako liberálne sviňstvo. No, jestli liberáli všade tak volili, tak Khuen-Héderváry haňbiť sa môže za jeho väčšinu. Lojzo Rudnay vedel, aký mandát dostal a predsa ho prijal. No, aký človek, taký mandát. Z nás ani jeden by nevzal do ruky takú špinu.

Ja, keď si pomyslím na prievidzskú voľbu, s pomstichtivým Rumunom poviedam:

— Cine minte! Nie, nezabudneme! Pamätáme!

My sme slub zložili, že u liberála nič nekúpíme, liberálovi ničeho nepredáme. A slub tento zadržíme. Aj to sme sľúbili, že pri budúcej voľbe ešte lepšie budeme kortešovať za pána Kolomana Brestyenzkyho. On musí byť našim poslancom a nikto iný. Tak nech nám Boh pomáha.

Volič z Brezian.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Velkopolčiansky baša.

Ctené obecnstvo veľkopolčianskeho okresu slúžnovského bude nám zaiste povďačné, keď mu jeho hlavného pána slúžneho predstavíme v pravom svetle. Neideme mi pri tom ani na jeho cti a — Bože chráň — ani na jeho dobrom mene utrať, a len niektoré úrivky uvedeme z jeho života, ktoré prísny pán hlavný slúžny Lojzo Markovics ani tajiť ani podvrátiť nemôže. Bolo to síce už dávno a Lojzo Markovics, prísny pán slúžny na to všetko sa už snád ani nerozpamätá, nuž ale s týmto pomôžeme jeho pamäti a on musí uznať, že je to svätá pravda, čo o ňom píšeme.

Bolo to ešte v školskom roku, ako sa píše 1887—8., keď Lojzo Markovics, prísny slúžny, nebol ešte ani «pán», ani «velkomožný», lež jednoducho volali ho Lojzom a chodil vtedy do prvej triedy gymnásialnej v Nitre. Že Lojzo, ako učeň neostal trčať v dielni svojho statočného otca, to musí ďakovať Jánovi Markovicovi, horlivému ľudákovi a správcovi malého semenišťa nitrianskeho. Z milosti toho oduševneného ľudáka dostával — Lojzo — každoročne «biskupskú» podporu, «biskupské» štipendia a čo je najhlavnejšia vec, v nitrianskom františkánskom kláštore zdarma kost a celé zaopatrenie.

Všetko toto už zabudol prísny slúžny Lojzo Markovics. Nech si ale vezme do ruky školský výkaz rímsko-katolíckeho gymnázia nitrianskeho a tam najde nepodvratné dáta. Dľa týchto Lojzo Markovics dostal z fundácie biskupa Marcibányiho v prvom roku podporu 16 zl. 80 kr. V druhom roku z fundácie biskupa Fuchs dostal 62 zlatých, v treťom roku z fundácie biskupa Roskovaného dostal 80 zlatých atď. atď.

Zo štvrtej triedy gymnásialnej, na odporúčanie horlivého ľudáka Jána Markovicsa, «Lojza» prijali za klerika. Cirkev ho šatila a dávala mu jesť darmo. Za cirkevné penaze vychodil osem gymnásialnych škôl. Za cirkevné penaze zložil matúrku. Potom ale zavesil reverendu na klínce a teraz je prísny slúžny veľkopolčiansky. Akým spôsobom dostal sa do stoličnej služby? Kto ho pri tom podporoval?

Tento človek ale, ktorý všetko čo je a čo má jedine katolíckej cirkvi ďakovať musí, jeho zvestným výrokom pod číslom 3137/1910., du-

chovného Augustina Gramantika opovážil sa vy-
zvať, aby: «behom troch dní dokumentami do-
kázal, akým cieľom a úmyslom sdržuje sa na
ten čas v okrese veľkotopolčianskom, kde má
stále, riadne bydlisko a z čoho žije, bo v protiv-
nom páde keď mu to nedokáže, na základe
62. paragrafu XL. zák. čl. r. 1879. nariadí proti
nemu pokračovanie pre výstupok.

Pravda, pane Markovics, keď vám dávali tie
biskupské podpory, nepýtali sa vás, či máte
stále a riadne bydlisko! Tí velební páni Františkáni
čo vám jesť darmo dávali, tiež nežiadali od vás
dokumenta o vašom zamestnaní a bydle, lež
dali sa vám najesť bez všetkého vypytovania.
Z tých kníh, čo ste každý rok darmo dostával
ako Lojzo, naučil ste sa mnohému, všetko ale
zabudol ste ako veľkomožný pan slúžny. Nuž
pane Lojzo Markovics, vašu nevdačnosť proti
katolíckej cirkvi, katolícki občania nitrianskej
stolice zaiste nezabudnú pri najbližšej restau-
rácii úradníkov.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

POLITICKE CHYRY.

Pokoj v politike.

Že vraj pokoj v politike, píše liberálne no-
viny a týmto len čo mámia svet. V krajinskom
sneme panuje síce pokoj, bo sa nevydržiavajú
žiadne zasadnutia, vo verejnom živote politic-
kom ale ničo pokoja a slobodní murári, social-
demokrati a slobodomyselníci starajú sa o to,
aby pokoja nebolo a brusia si zuby proti kato-
líkom. Toto nech povzbudí katolíckych veriacích,
aby nedriemali, mysliac si, že ozaj panuje po-
koj v politike. Tento čas zdánlivého pokoja nech
použijú kresťanskí ľudáci, aby v každej obci
organizovali, a upevnili kresťanskú ľudovú
stranu. Najsvrchovejší čas je tiež zarovnak,
aby povolani vodcovia ľudu v každej dedine
utvorili a rozširovali Katolícku Ľudovú Jednotu.
Keď panuje pokoj v politike, použijme ho k
povzbudeniu katolíkov.

Zo snemovne.

Snemovňa veľmožov vydržiavala zasadnutie
vo štvrtok 4. augusta. V zasadnutí tomto prijaté
boly všetky zákonné návrhy, ktoré vybavila sne-
movňa krajinských vyslancov.

V sobotu 6. augusta o 11. h. predpoludním
vydržiavala posledné zasadnutie snemovňa kra-
jinských vyslancov a odročila zasadnutia do 27.
septembra.

Z CUDZOZEMSKA.

Prenasledovanie katolíkov v Španielsku. Čo pri-
tomne deje sa v Španielsku, to není len jednoduché
vrenie, ani len takrečený kultúrny boj, lež doprosta
prenasledovanie katolíkov. Liberáli, slobodní murári,
socialdemokrati a anarchisti dostali sa v Španielsku na
vládu. Ponevác aj v španielskom sneme majú väčšinu,
ako najprvšie chcejú previesť sekularizáciu. Liberálov,
slobodných murárov, socialdemokratov a anarchistov
podporuje v tomto ministerpredseda Canalejas. Proti
sekularizovaniu kláštrov protestuje Vatikán. Veď svätý
otec rímsky pápež nemôže sa so založenými rukami
divať na to, ako v Španielsku rabujú, plundrujú kláštory
a kostoly. Proti týmto atentátom protestovať chelo v
nedeľu 7. augusta i katolícke obyvateľstvo vo veľkých
shromaždeniach. Ministerpredseda Canalejas ale zaká-
zal tieto shromaždenia. Sv. otec pápež najnovšie vla-
stnoručným listom napomenul kráľa Alfonsa XIII., aby
panujúce v jeho krajine neriady v duchu kresťanskom
lojalne a spravodlivo rozriešil. Liberalné a všetky ži-
dovské noviny píše, že v Španielsku buria klerikáli a
kňazi. To je ale pluhavé cigáňstvo. Ako nikde vo svete
tak aj v Španielsku není sú buriči katolíci, klerikáli a
kňazi, lež liberáli, slobodní murári, socialdemokrati a
krvožizniví anarchisti. To je pravda!

BESEDNICA.

Právo mrtvých.

— Čo mňa do toho! — kričal Jozef Blaho, starý
sedliak z Bitarovej a udrel pästou na sväzok úradných
pisiem, ktoré ležaly pred ním na stole. Jeho oči iskryly
sa mu zlostou a žily na čele mu navrely.

— Ja to nechcem, ja to neurobím a ja to ne-
střpím! A vy ste bludári, keď si to dáte ľhať! Jestli vy
cheete dovoliť, ja to nedovolím a budem odporovať tak
dlho, pokiaľ len budem môcť.

Neobyčajné rozčúlenie panovalo v Lietave medzi členami obecného výboru, ktorí sa shromáždili na poradu. Jedni hľadeli pošmurno do vzduchu, iní zas krčili s plecami.

— Ale Jozef! — prevzal slovo starý rýchtár — to ti všetko nič nepomôže. Sam král a vláda to chce. A okresný slúžny nám to tu všetko vysvetlil, že to máč nebude. Stavba prieplavu je prijatá, odobrená a teraz musí sa zaopatriť dostatočná voda. To sa dá previesť len na ten spôsob, že sa postavia veľké hate. A k tomu nenajdú široko ďaleko vhodnejšieho miesta nežli u nás, kde sa nachádzajú kopce tak blízko seba a kde postačí len jeden veľký múr, aby vodu rieky zadržal a celé naše dlhé údolie vo veľké jazero premenil.

— Tak — posmieval sa starý — to si tí páni na mape dobre vymerali. Ale do čerta, rýchtár, v tej doline predsa bývajú ľudia. Celé tri prekvitajúce osady! Máme sa jednoducho dať vytopiť ako myši?

— Ale prosím ťa, Jozef, to je predsa nesmysel. O tom neni reči. Ty si počul, čo nám píše okresný slúžny, že nám vláda za to dá na vrchu majetok, ktorý má o veľa lepšiu pôdu, nežli my tu dolu máme, že tam obyvateľov usídli, ztratenú pôdu hojne vynahradí a nám aj inú úľavu poskytne, tak že z toho žiadnu škodu mať nebudeme.

— To aj ja myslím — prehovoril iný. Ja som za to, aby sme nabidnutie vlády prijali. Kto vie, ako to vypadne, keď budeme dlho odporovať. Teraz zpravíme dobrý obchod!

— A naše domky a zahrady, náš kostol a škola, to sa má všetko utopiť pod vodou, len aby to iní mali pohodlnejšie a mohli priemysel ďalej rozširovať... Čo?

— Ty sa skutočne zbytočne sršíš — prehovoril zas rýchtár — Jozefe! Naše domky, náš kostol a škola budú nám na vrchu znovu vystavené.

— Znovu vystavené — vysmieval sa starý. A či nemá viac platiť právo živých, jako je to s právom mrtvých, he? Nemáme kolo kostola hroby svojich zomrelých? Či si postavili moji predkovia na cintoríne hrobku preto, aby jejich kosti aj s hrobkou voda pohltla?

Za chvíľu nastalo ticho medzi výborníkami. Tento posledne uvedený dôkaz dotknul sa jejich srdca.

Konečne prerušil rýchtár mlčanie, rieknuc:

— Zaiste, Jozef, je to bolastné. Ale nedá sa na tom nič zmeniť. Avšak i týmto sa dostane, pokud to bude možné, ich právo. Hroby, ktoré dľa zákona ešte sa neprepadly, budú otvorené a zomrelí budú prenesení na nový cintorín, kde budú mať práve tak čestné miesto odpočinku.

— A to menuješ miestom odpočinku, keď sa hroby rozkopú a kosti mrtvých prehadzujú? Ja to nestrpím. A ja ostanem tu bývať a moji otcovia zostanú vo svojich hrobách. A bude-li to mnese byť, pojedem až ku kráľovi! Po týchto slovách vyskočil Blaho rozčúlený z lavice a opustil schôdzku, ktorá sa skončila z väčšej čiasky bez výsledku.

Najprvý išiel Blahd ku slúžnemu. Tento ho veľmi vľúdne prijal a hovoril mu, že si jeho mienku váži, avšak že sa v tej záležitosti nedá nič robiť. Zeme sa potrebujú pre stavbu prieplavu a všetko ostatné bude sa diať s náležitým ohľadom, jak na živých, tak aj na mrtvých.

Rozhorčený a mrzutý obrátil sa Blaho na jedného fíškala, ktorý sice tú vec prevzal, avšak málo nádeje prejavil, že dočeli nejaký zdar.

Medzitým, čo Blahov process bol v prúde, priehrada v doline stavala sa neunavene ďalej, jako keby process Jozefa Blaho vôbec ani nejestvoval. Mnohý múr vyššej a vyššej riastol pod Lietavou. Vymerávanie miesta pre jednotlivé chalupy, pre kostol, školu atď. sa na vrchu pilne prevádzalo.

Nový pekný kostol sa na vrchu vypínal k nebesám, nové chalupy sa stavaly a staré búraly. Jozef Blaho sa nehnnl a robil, jáko by sa ho všetko to nič netýkalo.

Pokiaľ nezačali jeho chalupu búrať, na všetko to mohol sa pokojne dívať. Jeho dvor sa nachádzal na vršku a keby voda prdsa postúpila, k jeho dvoru sa dostať nemohla. Aj jeho polia sa nachádzaly z čiastky na návrší, len jedna ich čiastka a jeho luky, najpeknejšie na celom okolí, boly ohrozené bližiacou sa zkázu.

Staviská starej dediny boly zbúrané, živí sa presťahovali do svojich nových pribytkov a nastal deň, kedy sa aj mrtvým malo odobrať právo a oni mali byť prevezení do nových hrobov.

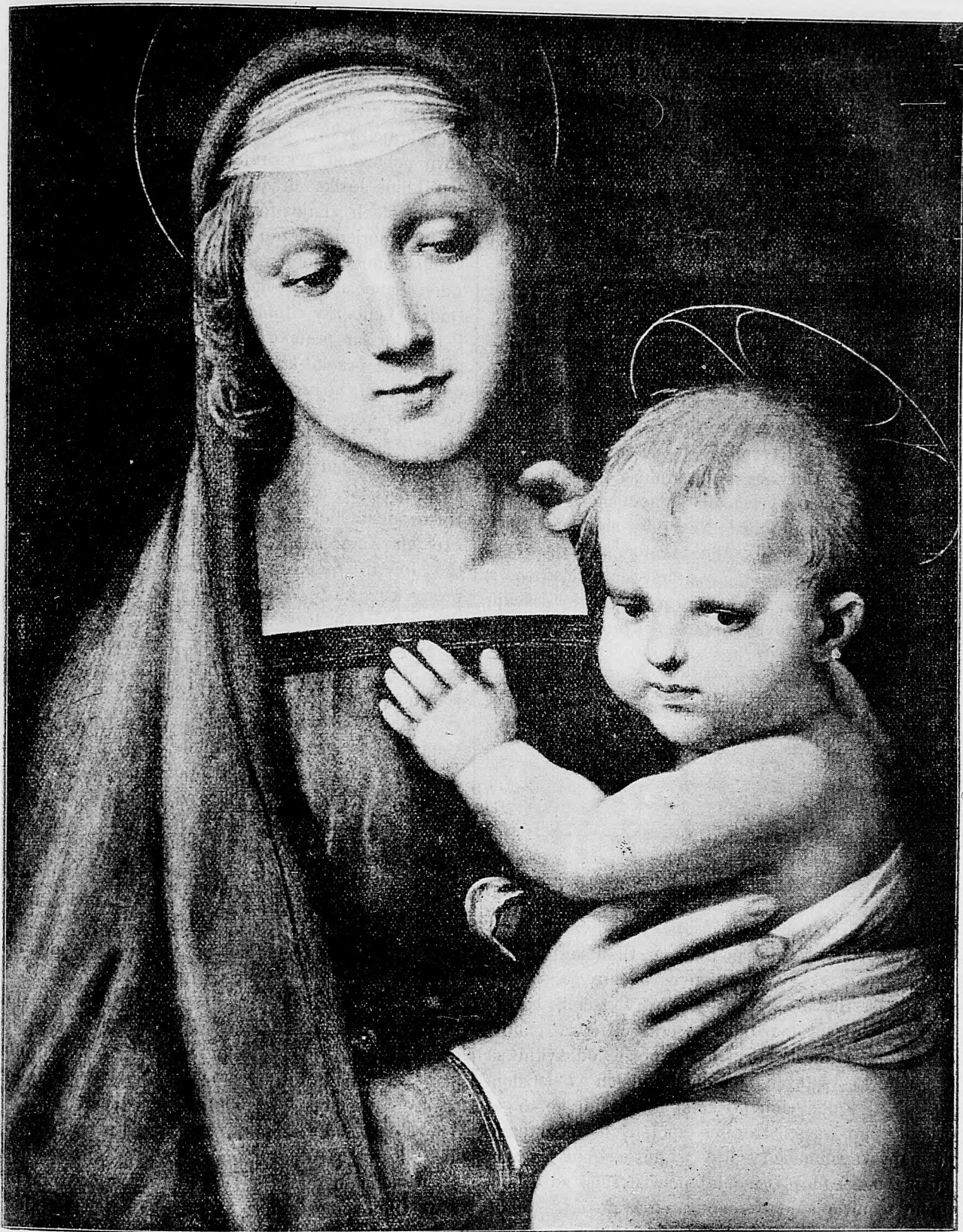
Jozef Blaho stál pred vratami svojho veľkého dvora a hľadel so zatajenou trpkosťou dolu na oné miesta, kde mizly posledné pozostatky prvejšej dediny. Jeho pošmurná tvár prezradzovala udusenú zlosť. On si sľuboval, že bude právo mrtvých hájiť až do posledného okamihu.

Tu pristúpilo k nemu mladé dievča. Bolo chatrne oblečené, avšak jeho tvár bola veľmi driečna.

— Pochválen Pán Ježiš Kristus! — pozdravila ho prívetive a jej svetlé oči sa na neho prosebne podívaly.

— Čo chceš Agneška? — pýtal sa starý.

— Ach, pán Blaho, prihádzam k vám s veľkou prosbou! Tí mrtví tam dolu majú byť prevezení na nový cintorín, avšak len tí, ktorých hroby ešte nezapadly. Ja som chudobné dievča, bez rodičov a domova. Mojím jediným domovom boly posial hroby tam dolu. Vy viete, že tam odpočíva moja matka a stará matka, Ja som ich obidve neznala. Ani otea, ktorý odpočíva v susednom meste, kde zomrel v nemocnici. Bola som ešte malé dieťa, keď ma tetka prijala. Lež predsa, keď som pri tých hrobách stála alebo kľačala, keď som ich opravovala a ozdobilala, cítila som, jako bych skutočne bola doma a keď mi bolo žiaľno u srdca a ja som sa pri tých hrobách modlila, bolo mi vždy lepšej a voľnej. Teraz je tomu už dvadsať rokov, čo moja matka zomrela a stará matka ju skoro na to nasledovala. A veľ majú byť len tí mrtví prevezení, ktorých hroby ešte nezapadly. Tie staré hroby otvoríť a vymôcť s právo, aby sa kosti mrtvých previezť mohli, to by vraj

Svätá Božia Rodička, oroduj za nás!

stálo veľmi mnoho peňazí. Vy viete, že ja u rychtára verne a pilne pracujem, avšak nemohla som povčuť ničoho usporiť. Spotrebovala som všetko pre tetku, ktorá bola stále nezdravá. Tu mi tetka hovorila, abych išla k vám. Vy vraj to môžete a máte vraj i istú povinnosť postarať sa o to, aby bolo mojím mrtvým

jejich právo na odpočinok zachované. Ja sice neviem prečo...

— Už mám toho dosť! — zahrnel starý. — Ja neviem, čo tá bláznivá tetka chce. A prečo mám hájiť právo cudzích mrtvých, keď mi zapierajú právo mojich vlastných mrtvých? Id k...

A hnevive obrátil sa k mladému dievčaťu chrptom a odišiel so zardenou tvárou do svojho dvora, medzitým, čo sa Agneška vzdialila, horko nariekala.

Za chvíľu na to prišiel listonoš. Priniesol Blahovi fazký list. Blaho ho kvapne otvoril. Keď prečítal list, na celom tele sa triasol.

— Francko, Francko! — volal a behal rozčulene po dvore.

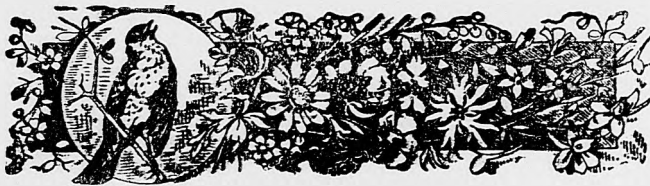
Trvalo to dlho, kým našiel toho, koho volal. Jeho inokedy tak silný hlas znel tak, ako stonanie.

Zadivený a prestrašený díval sa syn — stihly mladík, na tvári s peknými, jemnými ťahy, ktoré s ťahmi jeho otca nič podobného nemaly — svojemu otcovi do rozčulenej tváre.

— Pre Boha, otče, čo sa s tebou deje?

Konec je... koniec, Francko, koniec! Berú nám naše právo. Nám a mŕtvým. Všetci budú prevezení. Aj tvoji prarodičia, Francko a praprarodičia. Násilne majú byť zahrabaní tam na vrchu do jednoduchých hrobov. Ale tú radosť im neurobím! Nech to stojí čo chce. Postavím im tam hrobku. Áno, hrobku, Francko! A veľ utekaj, Francko, k tomu murárskemu majstrovi a nech vezme toľko ľudí, koľko môže a nech pracujú dňom i nocou. musí to byť hotové, kým budú mŕtvi prevezení!

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNIK.

80. výročitý deň narodenia jeho veličenstva kráľa. Dňa 18. augusta po celom Uhorsko-Rakúsku veľkolepe slavia 80. výročitý deň narodenia jeho veličenstva kráľa. Hlavné slávnosti budú v Ischli, kde z tejto príležitosti shromazdia sa všetci členovia panovníckej rodiny. Mimoriadne služby božie odávajú sa 18. augusta vo všetkých kostoloch nielen v každom meste, lež aj v dedinách po celej monarchii. Je to aj v poriadku, bo všetci katolíci spojenými modlitbami prosia majú Všemohúceho, aby k duševnému a telesnému blahu národov i naďalej popriat ráčil zdravia a šťastného panovania jeho veličenstvu kráľovi.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie najnovšie vydal veľmi praktinú knižočku o výchove ženského pohlavia. Knižočka táto má titul: «Gazdovská výchova a výživnosť žien». V knižočke tejto osvietení pán biskup primerané rady dáva, ako a k čomu treba vychovať ženské pohlavie, aby svojmu povolaniu sodpovedať mohlo. — V VIII. tohoročnom cirkevnom obežníku osvietení pán biskup upozorňuje učiteľov na 200 korún stipendium baróna Sina a školským stolicám dáva na vedomie, že

k rekurovaniu o štátnu pomoc pre školy posledný termín je 30. septembra. — V kostole chudobných sv. Alžbety voľaký bezbožník vylámal skriňku sv. Antona a vybral z nej peňaze. — Spolok starodávnych košických krajčírov 31. júla odbavoval svoju ročnú odpustkovú pobožnosť, z ktorej príležitosti tunajší kaplán baron Julius Jósika držal im peknú slávnostnú reč. V miestnosťach «Lajos-forrás» spomenutý spoiok 7. augusta usporiadal letnú zábavu. — Jozef Bugajovský katolíckemu čitateľnému kruhu daroval 40 korún. — Adolf Labocsinszky, vicedekan a farár z Nagytárkány Ondrej Lehoczky titulárny kanonik zo Zemplénszinne a Peter Hartsár praepošt-farár z Kisszebenu, ku ktorým pripojil sa praelát-kanonik Ondrej Kozora s viacerými duchovnými, po vybavenej 40 ročnej blahonosnej práci vo vínici Pána k rozpomienke na spoločné školáctvo odbavovali slávnostnú schôdzku v miestnosťach «Lajos-Forrás». — Ján Lacza novovysvätený kňaz 24. júla slúžil prvú sv. omšu v obci Forró, ako tamjší rodák. Rukovodcom bol mu praelát-kanonik Ondrej Kozora, ako jeho farár a slávnostnú reč držal farár jeho rodiska Jordán Šimko. — Veriaci obce Encs postavili pekný kríž, ktorý v sprievode oduševnenej reči posvätil okresný dekan Jozef Káger.

Lacné železničné karty z príležitosti sviatku sv. Štefana. Direkcja uhorských kráľovských štátnych železníc oznamuje, že z príležitosti krajinského sviatku sv. Štefana, prvého apošt. kráľa uhorského na všetkých stanicách uh. štátnych železníc, taktiež aj na všetkých uhorských stanicách košicko-oderbergskej železnice — vyjmúc stanice vicinálnych železníc a susednú premávku — vydávané budú do Budapešti na všetky tri triedy asi o 30 procentov lacnejšie sem a tam platné vozné karty. Karty vydávané budú 18., 19. a 20. augusta t. r. na všetky osoby vezúce vlaky, vyjmúc expresné vlaky. 20. augusta však len na ten vlak, ktorý najneskoršie predpoludním do 9. hodiny príde do Budapešti. Tieto tour-retour karty sú platné za päť dní. Poznamenáva sa ale, že najvčassie sa len 20. augusta popoludní možno s retour-kartou vydať na zpiatočnú cestu; v páde včasnejšieho vrátenia sa z Budapešti, karty sú neplatné. Cestu neslobodno pretrhnúť. Pre deti sa osobitá výhoda nepovoľuje.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Tunajší rímsko-katolícky kostol onedlho restaurovaný bude asice nákladom krajinského fondu k udržiavaniu monumentálnych stavani. Obnovením tohoto kostola vyplní sa veľá túžba tunajších veriacich, bo opravenie tohoto veľkolepého chrámu bolo už veľmi potrebné. — Tohoročiu letnú zábavu katolíckeho kruhu Rákóczi za prítomnosti početného obecenstva z mesta a okolia odbavovali 7. augusta. Liberáli síce všetko možné vynaložili, aby zdar tejto zábavy prekazili, to sa im ale nepošastilo. — Tohoročné veľké manévry, ktoré sa maly vydržiavať v našich krajoch, pre soplavosť koní, ktorá vypukla v Haliči, toho roku vystanú. — Prešovské luteránske noviny horekujú nad tým, že na tunajšom katolíckom

gymnáziume jestvujú a prekvitajú dva katolícke spolky. Nech sa uspokojia tie luteránske noviny, tie katolícke spolky nikde sú neni na škodu ani umeniam, ani vedomostiam. — Emanuel Király, židovský vychovavateľ u židovskej familii v obci Nagyvitéz po primeranom vyučení v katolíckej viere vyplnil svoju dávnu žiadosť, dal sa pokrstiť a pri krste dostal meno Ján. Rodičia a vôbec židia prenasledujú teraz novopokršteného. Poneváž Ján Király má pekný učiteľský diplom, povinnosťou katolíkov by bolo, novopokrštenému zaopatriť učiteľskú stanicu a tým ho chrániť pred útokmi neveriaceho židovstva. — *Szentanna*: Chýrny tunajší odpust odbavovaný bol 26. júla a súčasťnilo sa na ňol veľa ľudu zo spišskej, rožňavskej, abaujskej a najmä zo šárišskej stolice. Ku sv. sviatostiam pristúpili veriaci vo veľkom počte a duchovní mali fažku prácu v spovedniciach. Za prítomnosti početných veriacich odpust sv. Anny odbavovaný bol slávnostne aj v obci Nyársardó. — *Kissáros*: Všestranne ctená mátróna, vdova Imricha Hodossyho umrela minulý týždeň a za prítomnosti pántstva stolice šárišskej pochovaná bola v tichosti.

Pozvanie. Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh usporiada v sobotu dňa 20. augusta 1910, v miestnosti hostinského p. Š. Poóša (VIII., Vig-u. 18., na rohu Bérkocsis ulice) tanečnú zábavu. Začiatok o 7. hodine večer. Vstupné: v predodpredaji 80 hal., večer pri pokladnici 1 kor. Vstupenky možno dostať v miestnosti kruhu (VIII., Kisstáció-u. 1.), taktiež u členov výboru. Správa Kruhu.

Kriza v družstve staviteľských robotníkov. Krajinské družstvo staviteľských robotníkov, ktoré roku 1903. bolo utvorené a ktoré bolo veľmi veľkou organizáciou, v posledných rokoch rapídne klesalo. Do jeho sväzku patriace odbory jeden po druhom sa odlúčily od neho a kým družstvo pred niekoľkými rokami malo 20 tisíc členov, teraz má členov len 9 tisíc. Hromadné vystupovanie z družstva nespokojných urobilo aj tých, ktorí ešte ostali vo sväzku družstva a ktorí prisnu kritiku vyriekli proti vodcom Alexandrovi Garbaimu a Desiderovi Bokányimu. Posledne murári zaujali stanovisko proti vodcovstvu, ktoré cieľom vyrovnania protiv, na minulý piatok svolalo valné shromaždenie. Na tomto shromaždení následkom poburovania Bokányiho a Garbaimo asi 25—30 ľudí napadlo Antona Golluba, predsedu skupiny murárov a J. Gombosa, ktorých až do krvi zbili. Bolo by sa stalo ešte horšie, keby Elek Makó útočníkov nebol nastražil revolverom. Murári v tejto záležitosti v nedeľu vydržovali ohradzujúce sa shromaždenie.

Vyzvanie. Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh vyzýva s týmto svojich členov a z okolia priateľov, ktorí súčasťnil sa chcejú na krajinskej slávnosti sv. Štefana, prvého apoštolského kráľa Uhorska, aby dňa 20. augusta o 7. h. ráno shromaždili sa v našom Kruhu z ktorého pohne sa sprievod rovno do Budína pod zástavou Kruhu. Z vidieku a okolia došli bratia naši budú nám vítaní a môžu sa pripojiť k našemu sprievodu.

Po slávnosti vrátíme sa do miestnosti Kruhu (VIII. Kisstáció-u. č. 1.) Bližšiu zprávu podáva Ján Krajčák gazda Kruhu a Adolf Resler.

Vábil ľudí ku vystahovaniu. Bývalý účtovník Michal Síkora v hlavnom meste v Szentkirályi-uliici v dome č. 22. otvoril vystahovaleckú kanceláriu. V časopisoch uverejnil oznam, že jedna nemecká elektrická spoločnosť v Argentíne potrebuje dozorcú s veľkým platom, s malou prácou a o dva roky že patričnému aj cestovné trovy vynahradí. Tým, ktorí sa prihlásili, Síkora podrobnejšie vysvetlenie zaslal listovne. Šesťdesiat ľudí sa našlo, ktorí Síkorovi sadli na lep. Od týchto potom bral po 100 korún za svoje ustávanie. Strojník Ján Modrovits sa tiež uchádzal o miesto dozorcú, ale poneváž mu vec bola podozrivá, Síkoru udal na policii. Síkoru zaviedli na kapitanát VII. okresu a tam ho pre svádzanie ku vystahovaniu posadili do chládku.

Sedliaci a automobil. Z Osielku píšu: Tunajší statkár Konštantín Bikar minulé dni na svojom automobile s tromi dôstojníkmi urobil výlet do Vukovaru. Na pol ceste pred dedinou Trapinja asi 200 ľudí kamením privtalo na automobile sediacich, ktorí boli všetci ranení. Jeden z nich, nadporučík P. Mihajlovič revolverom chcel odstrašiť kamene hádzajúci zástup. Ale revolver mu vypadol z ruky, vypálil a guľa vletela mu do nohy. Mihajloviča zaviezli do Vukovaru. Jeho rany sú povážlivé.

HOSPODÁRSTVO.

Výsledok tohoročnej úrody.

Uh. kráľ. ministerstvo orby s koncom mesiaca júla uverejnilo výkaz o výsledku tohoročnej žatvy a o stave jednotlivých druhov poľného hospodárstva. Poneváž výkaz tento zvlášte zaujíma každého hospodára, podávame ho v nasledujúcom výfahu. Na prvom mieste ministerského výkazu stojí:

Žito (pšenica).

Žatva žita, vzdor neprijemného počasia v najväčšej čiastke krajiny je už zakončená. Výsledok mlatby je veľmi rozličný. Po mnohých stranách nezodpovedá očakávaniu, vôbec ale úroda žita je lepšia, ako prostredná. Slamy je všade hojne. Žita v celej krajine zasiaté bolo na ploche 6,138,360 katastrálnych jochov. Keď vezneme, že na katastrálnom jochu urodilo sa priemerne 863 metrických centov, v celej krajine urodilo sa teda žita 5298 metr. centov. Lanenjšieho roku obnášala úroda 3085 millionov metr. centov. Viacej ako priemerne 863 metrických centov na katastrálnom jochu urodilo sa žita v stolicach; Bars, Esztergom, Nyitra, Pozsony,

Trencsén, Baranya, Fejér, Somogy, Sopron, Tolna, Bács, Bodrog, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Abauj, Torna, Bereg, Borsod, Békés, Szatmár, Ugocsa, Arad, Csanád, Temes, Torontál a Aranyos-Torda, spolu v 24 stoliciach. Od 8 do 8·63 metrických centov z katastrálneho jocha urodilo sa v stoliciach: Hont, Nógrád, Turócz, Győr, Komárom, Moson, Vas, Veszprém, Zala, Heves, Pécs, Gömör, Sáros, Ung, Zemplén, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Szilágy, Alsó-Fejér, Brassó, Háromszék, Kisküküllő, Nagyküküllő a Szeben, spolu v 25 stoliciach a konečne menej ako 8 metrických centov z katastrálneho jocha urodilo sa v stoliciach: Árva, Liptó, Zólyom, Szepes, Máramaros, Krassó-Szörény, Beszterce-Naszód, Csik Fogaras, Hunyad, Kolozs, Marostorda, Szolnok Doboka a Udvarhely, spolu v 14 stoliciach.

Raž.

Raž už zozali po celej krajine. Výsledok žatvy nesodpovedá sice celkom očakávaniu, predsa ale úroda raže vôbec je dobre prostredná. Jakovosť raže je dobrá a slamy je tiež dosť hojne. Ražou zasiaté bolo 1,963.823 katastrálnych jochov. Keď vezneme, že na katastrálnom jochu urodilo sa priemerne 7·73 metrických centov, v celej krajine urodilo sa raže **15·16 millionov metrických centov**. Lanajšieho roku obnášala úroda raže 11·98 millionov metrických centov. Najlepšia úroda raže, totižto 7·72 metrických centov z katastrálneho jocha a vyšej, bola v stoliciach: Esztergom, Nyitra, Pozsony, Trencsény, Turócz, Zólyom, Baranya, Fejér, Győr, Moson, Sopron, Tolna, Veszprém, Bács, Bodrog, Csongrád, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Abauj, Torna, Bereg, Borsod, Gömör, Sáros, Békés, Szilágy, Ugocsa, Arad, Csanád, Temes, Torontál, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Hunyad, Kisküküllő, Maros-Torda, Nagyküküllő, Szeben a Aranyos-Torda, spolu v 40 stoliciach. Od 7 do 7·72 metrických centov z katastrálneho jocha urodilo sa raže v stoliciach: Bars, Hont, Nógrád, Komárom, Vas, Zala, Pest, Szepes, Zemplén, Bihar, Hajdu, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Fogaras, Háromszék, Kolozs a Udvarhely, spolu v 18 stoliciach a konečne menej ako 7 metrických centov na katastrálnom jochu urodilo sa v stoliciach: Árva, Liptó, Ung, Krassó-Szörény a Szolnok-Doboka, spolu v päť stoliciach.

Jačmeň.

Úroda jačmeňa tak kvalitatívne, ako kvantitatívne tiež nesodpovedá očakávaniám. Jačmeňa zasiaté bolo na 2,061.200 katastrálnych jochoch. Vezmúc, že na jednom katastrálnom jochu, urodilo sa priemerne 6·87 metrických centov, celá tohoročná úroda jačmeňa obnáša **14·67 mil. metr. centov**. Koľko jačmeňa urodilo sa z katastrálneho jocha v jednotlivých stoliciach, vysvitá z nasledujúceho výkazu: 6·87 metrických centov z katastrálneho jocha urodilo sa v stoliciach: Esztergom, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Zólyom, Baranya, Győr, Moson, Sopron, Zala, Bács, Bodrog, Csongrád, Ung, Békés, Arad, Csanád, Temes, Torontál, Alsó-Fehér,

Brassó, Hunyad, Kisküküllő, Maros-Torda, Nagyküküllő a Szeben, spolu v 25 stoliciach. Od 6 do 6·87 metrických centov urodilo sa v stoliciach: Árva, Bars, Liptó, Turócz, Fejér, Somogy, Tolna, Vas, Abauj, Torna, Bereg, Borsod, Gömör, Sáros, Szepes, Bihar, Hajdu, Máramaros, Szatmár, Szilágy, Krassó-Szörény, Beszterce-Naszód, Csik a Szolnok-Doboka, spolu v 23 stoliciach a konečne menej ako šesť metrických centov na katastrálnom jochu urodilo sa v stoliciach: Hont, Nógrád, Komárom, Veszprém, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Zemplén, Szabolcs, Ugocsa, Fogaras, Háromszék, Kolozs, Torda-Aranyos a Udvarhely, spolu v 15 stoliciach.

Ovos :

Dľa všeobecnej mienky úroda ovsu je tohoto roku horšia, ako v roku predošlom. Ovsom zasiaté bolo 1,932.740 katastrálnych jochov. Na jednom jochu urodilo sa priemerne 6·24 metrických centov, spolu urodilo sa teda **12·06 millionov metrických centov ovsu**. Lanajšieho roku úroda ovsu obnášala 13·39 millionov metrických centov. Najlepšia úroda ovsu, to jest 6·24 metrických centov z katastrálneho jocha bola v stoliciach: Esztergom, Pozsony, Trencsén, Zólyom, Baranya, Moson, Somogy, Sopron, Vas, Zala, Bácsbodrog, Ung, Szilágy, Arad, Csanád, Temes, Torontál, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Kis-Küküllő, Kolozs, Nagy-Küküllő a Szeben, spolu v 29 stoliciach. Od 5·50 do 6·24 metrických centov na katastrálnom jochu urodilo sa v stoliciach: Árva, Hont, Liptó, Nógrád, Turócz, Fejér, Győr, Veszprém, Pest, Abauj-Torna, Bereg, Bihar, Máramaros, Krassó-Szörény, Alsó-Fehér, Hunyad, Maros-Torda, Torda-Aranyos a Udvarhely, spolu v 19 stoliciach a konečne menej ako 5·50 metrických centov z katastrálneho jocha urodilo sa v stoliciach: Komárom, Csongrád, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Borsod, Gömör, Sáros, Szepes, Zemplén, Békés, Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa a Szolnok-Doboka, spolu v 15 stoliciach.

DOPISY.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážený pán Redaktor!

Prosím o laskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Všetkým rodičom, ktorí svoje dievčatá do mešťanskej školy (polgárky) chcú dať, jestli ich

zo srdca milujú, veľmi odporúčam, aby ich poslali do Spišskej Soboty, kde sa pod vedením mnišiek dňa 1. septembra minulého roku nová polgárka otvorila. Tá nová dievčenská škola pod čarokrásnymi Vysokými Tatrami našimi, všemožne sa o to stará, aby dievčatá v opravdove nábožensko mravnom, vlasteneckom a skromne rodinnom duchu vychovávala. Mnišky tejto školy za úlohu vzaly si dievčatá tak viesť, aby Boha, toho dobrotivého a milého otca, ako aj svojho blízkeho zo srdca milovali, však úlohou žien je jemná a obetivavá láska. Tam sa dievčatá aj zahradníckym, kuchynským a vôbec domácim robotám priučia, aby v týchto veciach svojim matkám pomáhali a dakedy dobrými gazdinkami byť mohli. A čo je tiež veľkou výhodou: majú spolu aj dobrú príležitosť v tom nemeckom mestečku nemeckú reč si privlastniť.

Celé opatrovanie (chôva a bývanie) stojí u mnišiek mesačne 36 korún, čo je veru v terajšom drahom čase dosť málo. Ktorí by ani tolko nevládali platiť, tí v súkromných dobrých katolíckych domoch ešte aj lacnejšie dostanú zaopatrenie, keď sa o tejto veci poradia s tamojším horlivým pánom farárom Karolom Szedélyim, ktorý tento, ohľadom katolíctva pre ten vidiek veľmi vážny, ba potrebný ústav veľkým namáhaním a ťažkým trápením zo svojich usparených grošov založil.

Len svoju prísnu mravnú povinnosť koná ten katolícky rodič, ktorý svoje dievčatá dá do spišsko-sobotskej polgárky a vôbec tento ústav podporuje. Dievčatá sa tam nielen na duchu, ale aj na tele zotavia, lebo je tam zriedkavo čisté a dobré povetrie.

Dal by Pán Boh, aby moje vyzvanie aspoň dajaký výsledok dosiahlo. S Bohom

*Jeden katolícky kňaz
ako úprimný priateľ ľudu.*

Belluša (Trenč. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Konečne už aj našim gazdom začínajú sa oči otvárať. Mnohí rozmýšľajú o tom, že by sme si u nás utvorili mali kresťanský potravný spolok, totižto konsum. Veď prečo by sme my za naše mozolné groše nemohli kupovať u svojho? Všade kde si utvorili konsumy, do-

stávajú odberatelia lacnejší a lepší tovar, ako vo sklepe. Prečo by to u nás nemohlo byť? Proti utvoreniu kresťanského potravného spolku váhavi a lepšie podedano nerozumní ľudia robia všeliaké námietky. Jední hovoria, že k vedeniu konsumu potrební sú svedomiti a v obchode zbehlí úradníci. To je pravda. Či by sa ale takí nenašli aj v našej obci? Bolo by to ozaj veľké svedectvo chudoby, keby sa u nás nenašiel človek, ktorý by ako sa patrí, teda svedomite a správne nevedel viesť náš konsum. Sú zas takí, ktorí na účastiny potravného spolku niekoľko korún podpísať nemajú smelosti. Bojia sa, že o ne prídu. Keď ale majú niečo usporovaných korún, s tými bežia hneď k židovským peňažným ústavom. Či tie ich peniaze istejšie sú v židovských rukách, ako v kresťanských? Proti utvoreniu kresťanských konsumov najviac pracujú židia a liberáli. Židia sa boja, že kde sa utvorí kresťanský konsum, tam viac nemôžu ľud klamať podlým a drahým tovarom. Liberáli sú zas v strachu, že keď občania skrze kresťanský konsum hmotne spevejú a stanú sa samostatnými, nemôžu ich preháňať ako baranov. Na hlúposti židov a liberálov teda nič nedávajme, drabí spoluobčania. Založme si čoskoro kresťanský konsum. Nech nám za príklad slúžia Veľké Bielice v nitrianskej stolici. V tejto obci majú gazdovia kresťanský konsum, hospodársky kruh a iné ústavy a spolky. Všetky tieto spolky prekvitajú, občania sa zmáhajú a obec jejich je vzorom pre druhé obce na široko o ďaleko. Pomáhajme si, aj Boh nám pomôže.

O predošlej krajinskej volbe v krátkosti len toľko idem sdeliť, že liberáli veru aj u nás veľké huncútstva vyvádžali. Úradníci páchali nehanebne nezákonnosti, trýznili a prehánali ľud, ako divé šelmy a to vraj má byť tá naša sloboda, za ktorú tak veľké porcie platíme. V našej obci, buď Bohu chvála, liberáli nemohli mnoho vyvieť, bo krom židov, medzi občanmi pošťastilo sa im k hlasovaniu len šesť baranov kúpiť.

Občan.

Solčiany (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Uctive prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kreštane»-e.

V novembri budeme voliť v Prešeranech troch stoličných výborníkov asice zvolíme si troch ľudákov. Vyprší mandát Hyrozov, Addov a Klobucsiczského (notára). Všetci traja títo sú liberáli, na ktorých ľudák neohrozený a svojmu svedomiu verný, hlasovať nemôže. My Solčania máme tej smelosti, že sa poriadne zachováme, len aby aj ostatné obce tak jednaly. Všetci v r. 1907. proti hlavnému slúžnemu Tóthovi sme hlasovali na neohrozeného ľudáka dra Janda.

Jako počúvame, traja poriadni ľudáci chcú sbuktať výšpomenutých troch zaťatých liberálov: Franc Konyakovszky farár šuránsky, Imrich Puchala úradník kapitulský, Alojz Fiebig farár stredanský. Každého, viere,

presvedčenosti a ľudáckej statočnosti svojej verného voliča povinnosťou do svedomia čahajúcou bude, hlasovať na týchto poriadnych zmužilých ľudákov. Preč s tými, ktorí z priateľstva podporujú liberálov, nech žijú poriadni, dôslední ľudoví voličia vždy bojujúci pod zástavou ľudovej strany.

Babčik.

Vyzvanie.

Pod vedením nižšie podpísaných, dňa 22. augusta bežiaceho roku z okolia sempeckého pôjde processia do Maria-Celly. Púť bude trvať 6 dní. V 1-vý deň pôjde sa s vlakom cez Viedeň až do Lilienfeldu, kde sa vybaví pobožnosť krížovej cesty na kalvárii. — V 2-hý deň pôjde sa peši z Lilienfeldu ku sv. Anne. — V 3-tí deň od sv. Anny ide sa peši do Maria-Celly. — Vo 4-tý deň v Maria-Celle vybaví pútnici svoju pobožnosť. — V 5-tý deň pôjde sa s vlakom a cez Dunaj do Máriataferlu, — V 6-tý deň pútnici o 4-tej hodine popoludní prídu do Prešporka, odkiaľ s večernými vlakmi môžu cestovať domov.

Pútnici z ktoréhokolvek kraju prichádzajúci, sejdú sa dňa 22. augusta ráno pred siedmou hodinou na prešporskej hlavnej železničnej stanici a odtiaľ hneď o štvrt na 8-mu pohnú sa s vlakom do Viedne. Cesta po železnici z Prešporka do Prešporka stojí 16 korún 50 halierov. Kto chce ísť s touto processiou, ten spomenutú summu do 20. augusta poslať musí na túto adresu: «Plébánia Hivatal» Egyházfa, u. p. Pözsony-Királyfa.

Nízepodpísaní s úctou vyzývame veriacich, aby sa na tejto púti čím hojnejšie súčasťili.

Viktor Árvai
kaplán vogyeradsky.

Viktor Maszárik
farár v Hasfári.

Franc Csambál
farár v Pustafödemeši.

Púť do Mária-Besnyő. Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh usporiada púť pre slovenských veriacich na milostné miesto Mária-Besnyő. Púť bude trvať dva dni. Dňa 14. augusta bude v Jozefovskom kostole ráno o 6. hodine sv. omša za pútnikov a po zkončení sv.

omše pohnú sa pútnici v mene Božom a dorazia na milostné miesto Mária-Besnyő okolo 5. hodiny. Podvečer o 7. hodine pôjdu ku studničke s processiou, kde sa Panna Maria zjavila a budú vybavovať modlitby a spevy k úcte blahoslavenej Panny Marie, po zkončení modlitby ale vrátia sa s processiou nazpät do kostola. Na druhý deň ráno o 7. hodine bude veľká sv. omša so slovenským spevom za pútnikov, taktiež aj kázeň slovenská. Po zkončení služieb Božích vrátia sa pútnici v mene Božom s processiou do Budapešti a dorazia večer okolo 8. hodiny do chrámu Jozefovského. Bratia a sestry v Kristu, súčasťite sa v čím väčšom počte na tejto slávnosti Marianskej. Vodcom bude známy duchovný pán dr. Pavel Žiška. Riaditelia púte zo správy Katolíckeho Delníckeho Kruhu: Ján Krajčí a Franc Trnka. Spevár Vincenc Jonec.

Púť do Maria-Celly. Prvé desaťročie XX. storočia v ktorom žijeme, zatvárame v tomto roku. Túto príležitosť k vlastnému a druhých duševnému spaseniu použiť majú zvlášte veriaci kresťania. Tejto povinnosti našej najlepšie sodpovieme, keď putujeme na daktoré milostné miesto. Pre nás katolíkov z Nitrianska takéto milostné miesto je Veľka-Maria-Cell v Štajersku, kam, príklad našich predkov nasledujúc, nepretržene putujeme cez 30 rokov. Myslím, že každý úprimný ctiteľ Marianský poteší sa tomu, keď s týmto oznamujem, že z Nitry do Maria-Celly zamýšľam púť viesť 26. augusta b. r. Odchod o 9. h. 9 m. predpoludním. Cena cestovnej karty II. tr. 32 kor., III. tr. 20 kor. Obširnejšou zpravou posluži nížepodpísaný duchovný.

V Nitre, 28. júla 1910.

Alois Kottesovszky
duchovný u Matky Božej.

Odkazy redakcie.

J. Gy. Gy. Vďačne vám to uverejníme.

P. I. P. Máte pravdu. Opíšeme to príležitostne.

B. H. Z. Už sa vám minulo, čo vám dal Lévai?

S. B. R. Za judácke groše kúpený stranok je plný. Zkúsil to Judáš. Ako že to bolo u vás s tým stranokom?

Ochrana zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prijať treba len pôvodný slanovinový lieh sily.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapešť, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomôženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičku už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti. 8. augusta.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor. 20.30—21.50
» stonobelohradská, nová	« 20.20—21.00
» peštianska, nová	« 20.20—21.40
« banátska, nová	« 20.40—21.30
Raž prvotriedna	« 14.00—14.20
« druhotriedna	« 13.75—13.90
Jačmeň nový, prvotriedny	« 12.70—13.00
Ovos prvotriedny	« 14.50—15.45
« druhotriedny	« 14.20—14.50
Kukurica	« 11.40—11.55
Repica nová	« 23.00—23.80

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	16.30	15.50	15.40	14.90	14.40	13.90	12.90
		č.	7	7½	8		
K.		11.70	9.50	4.00			

Za 50 kilogrammov i s vrecem.

Strova:

Otruby drobné	kor. 7.30—7.50
« hrubé	« 8.40—8.60

Fazula veľká biela	kor. 19.00—20.00
Fazula strakavá	« 14.00—14.75
Hrach nelúpaný, čistý	« 26.00—28.00
« lúpaný	« 46.00—54.00
Šošovica čistá	« 22.00—24.00
Mak	« 62.00—64.00
Proso	« 18.00—20.00
Rasca (kmín)	« 78.00—80.00
Konopné sáme	« 20.00—21.00
Zemiaky (hornouhorské) biele	« 3.70—3.90
« « ružové	« 4.20—4.40
« « žlté	« 5.80—6.00
Datelinové sáme, červená datelina	kor. 64.00—76.00
« « lucerna	« 148.00—153.00

Všetko po 10 kilogrammoch.

Mäsité články:

Sviňská masť budapešianska	« 156.00—157.00
« « vidiecka	« —————
Slanina mestská 4-kusová	« 134.00—135.00
« « 3-kusová	« 140.00—141.00

Za 100 kilogrammov.

Koloniálny tovar:

Cukor v klobúkoch	kor. 89.50—90.00
« kockový	« 91.50—92.00

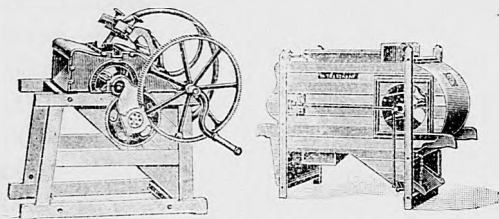
A vonatok induluša Bpest ny. p. udvarrol.

Árvayos 1910 május 1-től.

A vonatok érkezése Bpest ny. p. udvarra.

A vonatok induluša Bpest ny. p. udvarrol.				Árvayos 1910 május 1-től.				A vonatok érkezése Bpest ny. p. udvarra.			
vonat-szám	óra	perc	vonat-nome	vonat-szám	óra	perc	vonat-nome	vonat-szám	óra	perc	vonat-nome
148	5.15	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	714	12.05	sz. v.	Szeged, Szolnok	148	8.51	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
122	5.35	«	Érsekújvár, Ipolyság	4108	12.10	«	Esztergom	145	5.05	«	Dunakeszi-Alag
718	5.50	«	Szeged, Szolnok	14029	12.20	gy. v.	Zsolna, Berlin	728	5.25	«	Cegléd
152	6.00	«	Göd	128	12.25	sz. v.	Nagymaros	725	5.35	«	Cegléd
4102	6.10	«	Esztergom	114	12.45	«	Wien	4101	5.50	«	Esztergom
150	6.20	«	Rákospalota-Ujpest	180	12.55	«	Rákospalota-Ujpest	189a	6.55	«	Nagymaros
5502	6.35	«	Lajosmizse, Kecskem.	182	1.30	«	Dunakeszi-Alag	720a	6.00	«	Cegléd
102	6.50	k. ost. ex. v.	(Wien, Páris, Ostende, London)	41143	1.50	«	Piliscsaba	147	6.05	«	Rákospalota-Ujpest
512	7.00	gy. v.	(Nagyvárad, Arad, Brassó, Nagyszében, Kőrösmező)	504	2.00	gy. v.	(Szatmár-Németi, Kolozsvár, Brassó)	6505	6.10	«	Lajosmizse
1404	7.05	«	Zsolna, Berlin	126	2.10	sz. v.	Párkány-Nána	721	6.20	«	Szolnok, Cegléd
104	7.55	«	Nagyszombat, Wien	4108	2.15	«	Rákospalota-Ujpest	9011	6.25	k. o. e.	Konstantinápoly, Belgrád
154	8.05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	106	2.20	«	Esztergom	7012	6.30	«	Konstantinápoly, Bukarest
708	8.15	gy. v.	Orsova, Bázias	120	2.35	sz. v.	Wien, Páris	139	6.35	sz. v.	Nagymaros
712	8.30	sz. v.	(Temesvár, Karánseb., Bázias)	108	2.40	gy. v.	Galánta	1407	6.40	«	Berlin, Zsolna
134	8.45	«	Nagymaros, Kecskemét	722	2.45	sz. v.	Bukarest, Bázias	217	7.15	tvssz	Párkány-Nána
4104	9.05	«	Esztergom	6504	2.50	«	Cegléd	709	7.20	sz. v.	Bukarest, Bázias
116	9.20	«	Wien, Berlin	164a*	3.10	«	Lajosmizse, Kecskemét	501	7.30	gy. v.	(Bukarest, Kolozsvár, Máramarossziget)
156	9.40	«	Rákospalota-Ujpest	168	4.10	«	Rákospalota-Ujpest	149	7.35	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
6508	11.15	«	Lajosmizse, Kecskemét	130	4.20	«	Nagymaros	117	7.40	«	Páris, Wien
168	11.20	«	Rákospalota-Ujpest	716	4.30	«	Szeged	4108	7.45	«	Esztergom
1361	11.35	«	Nagymaros	108	5.15	gy. v.	Wien	6501	7.50	«	Kecskem., Lajosmizse
7302	11.55	«	Cegléd	138	5.20	sz. v.	Szob	151	7.55	«	Göd
				724b)	5.40	«	Cegléd	727	8.05	«	Cegléd
				163	5.50	«	Rákospalota-Ujpest	131	8.10	«	Párkány-Nána
				124a	6.00	«	Nagymaros	719	8.35	«	Kiskunfélegyháza
				724a	6.10	«	Cegléd	123	8.45	«	Párkány-Nána
				124b	6.20	«	Nagymaros	153	8.10	«	Dunakeszi-Alag
				724	6.35	«	Cegléd	705	9.20	gy. v.	Szeged
				4110	6.40	«	Esztergom	1403	9.40	«	Berlin, Zsolna
				728	6.45	«	Cegléd, Szolnok	4105	10.25	sz. v.	Esztergom
				1406	6.50	gy. v.	Pozsony, Berlin	155	10.25	«	Rákospalota-Ujpest
				124	6.55	sz. v.	Párkány-Nána	715	10.40	«	Szeged
				170	7.00	«	Rákospalota-Ujpest	119	11.15	«	Galánta
				142a)	7.20	«	Vác				
				728	7.35	«	Cegléd				
				6506	7.40	«	Lajosmizse				
				172	8.00	«	Dunakeszi-Alag				
				710	8.05	«	Bukarest, Bázias				
				182	8.20	«	Párkány-Nána				
				4112	8.30	«	Esztergom				
				1408	8.40	«	Zsolna, Berlin				
				118	9.30	«	Wien, Páris				
				502	9.35	gy. v.	(Kolozsvár, Bukarest, Stanislau)				
				708	10.15	«	Szeged, Bázias, Bukarest				
				720	10.30	sz. v.	Kiskunfélegyháza				
				172a)	10.35	«	Rákospalota-Ujpest				
				140	11.10	«	Nagymaros				
				9029)	11.20	k. o. exp. v.	Belgrád, Konstantinápoly				
				7027)	11.30	«	Bukarest, Konstantinápoly				

Pánom roľníkom odporúčam svoje najnovšie **hospodárske stroje:**

Mláfačky. Žen'úre. Rajtáre. Sečkovice. Šrotovníky. Triery. Pluhy. Stroje na stálie. Brány. Hrable. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. — Mangie. Decimálky. Mačkadlá na syr, hľunu, borievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kóry a lupanie kukurice atď. atď.

Obrázkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje v **BYTČI (Nagybicsce, Trencsenmegye).**

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lačne perie na postel'
1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 8 K 40 h.; 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 8 K.; 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Lačne české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak pá-per 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak pá-per, drápané 30. 38, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dia vóie. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel' K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou do-bierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy).

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá. 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý. 60 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K a polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné navrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy).

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Oznamy prijíma administracia, „Krestan“ Budapest, Szentkirályi-utca 28.

A vonatok indulása Bpest k. p. udvarról.

Érvényes 1910 május 1-től.

A vonatok érkezése Bpest k. p. udvartól.

vonal-szám	óra	perc	vonal-nome	Délután			vonal-szám	óra	perc	vonal-nome	Délután		
				szám	óra	perc					szám	óra	perc
1110	5 50		sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	610	12 20	sz. v.	Arad, Maramaros.	823	12 10	sz. v.	Gödöllő	
316a ¹⁾	5 55			Hatvan	310	12 30		Hatvan	1006	12 15	gy. v.	Nápoly, Nizza, Róma, Fiume	
20	6 10			Torbágy, Trieszt	8	12 40		Szombathely, Wien	609	12 30	sz. v.	Tóvis, Arad, Maramaros.	
1502	6 25		gy. v.	Kassa, Csorba	912	12 50		Ujvidék, Bród	801	12 45	gy. v.	Berlin, Ruttká	
10	6 40		sz. v.	Wien, Graz, Sopron	28 ¹⁾	1 00		Bicske	7	12 55	sz. v.	Wien, Sopron, Szombathely	
1002	7 00		gy. v.	Fiume, Torino, Róma	1504	1 20	gy. v.	Kassa, Poprádfelka	401	1 00	gy. v.	Lemberg, Munkács	
				Pécs, Vinkovce	324	1 35	sz. v.	Gödöllő	908	1 05		Konstantinápoly, Bród	
302	7 05			Ruttká, Poprád-Felka	1304	1 40	gy. v.	Fehring, Graz	601	1 15		Bukarest, Arad	
908	7 10			Belgrád, Sofia	602	2 00		Arad, Bukarest	1	1 30		London, Páris, Wien	
402	7 20			(Stryj), Lemberg	4	2 05		Wien, Páris	807	6 10		Brassó, Arad	
				Maramarossziget	404	2 15		Kassa, Lemberg	11	6 25		Wien	
1302	7 25			Fehring, Graz, Trieszt	916	2 20	sz. v.	Kiskörös	405	6 30		Lemberg, Kassa, M.-Sziget	
522	7 30		sz. v.	Gödöllő	312	2 25		Hatvan	1911	6 50		Bród, Eszék, Pécs	
908	7 45			Belgrád, Bród, Sofia	24	2 30		Bicske	819	6 50		Gödöllő	
606	8 00			Arad, Brassó	510	2 40		Szolnok	1505	7 00		Csorba, Kassa	
1102 ²⁾	8 05		gy. v.	Balatonfüred, Tapolca	1902	2 55	gy. v.	Sarajevo, Gyékényes	1305	7 10		Graz, Fehring	
1508	8 10		sz. v.	Kassa, Csorba	1022	3 05	v. v.	Paks	507	7 20		Brassó, Kolozsvár	
506	8 20			Kolozsvár, Brassó	904	3 20	gy. v.	Belgrád, Konstantinápoly	917	7 25		Gödöllő	
1008	8 25			Zágráb, Fiume, Pécs	304	3 30		Ruttká, Berlin	321	7 30		Kunszentmiklós-Tass	
				Bród	1104	3 50		Balatonfüred, Tapolca	811	7 40		Hatvan	
408	8 35			Munkács, Lawoczne	1004	4 10		Zágráb, Fiume	27	7 45		Bicske	
1708	9 00			M.-Sziget, Stanislaw	18	4 30		Róma, Nápoly, Nizza	1003	8 00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	
306	9 15			Ruttká, Berlin	326	4 25	sz. v.	Gödöllő	1509	8 15	sz. v.	Csorba, Kassa	
2	9 20		gy. v.	Wien, Sopron	410	5 10		Komárom	509	8 30		Szolnok	
22	11 55		sz. v.	Bicske	6	5 15	gy. v.	Miskolc	818	8 45		Hatvan	
336 ³⁾	12 00			Gödöllő	328	5 20	sz. v.	Győr, Sopron, Wien	1007	9 10		Fiume, Bród, Pécs	
					508	5 40		Gödöllő	13	9 20		Győr	
					308	5 55		Kolozsvár, Brassó	913	9 40		Szabadka	
					518 ³⁾	6 15		Ruttká, Berlin	307	9 50		Berlin, Ruttká	
					330	6 25		Nagykátá, Szolnok	1101	10 00	gy. v.	Tapolca, Balatonfüred	
					914	6 25		Pécel	409	10 10	sz. v.	Miskolc	
					28	6 55		Topolya	5	10 20	gy. v.	Sopron, Győr, Veszprém	
					1706	7 05		Hatvan	21	10 45	sz. v.	Torbágy, Triest	
					1912	7 45		Bicske					
					1510	8 00		M.-Sziget, Stanislaw					
					918	8 00		Győr, Triest					
					334	8 50		Hatvan					
					1006	9 00	gy. v.	Pécs, Bród, Sarajevo					
					514 ³⁾	9 05	sz. v.	Kassa, Csorba					
					1306	9 25		Kunszentmiklós-Tass					
					608	9 30		Gödöllő					
					1010	9 50		Fiume, Nizza					
					1506	10 00		Nagykátá, Szolnok					
					910	10 10		Fehring, Graz					
					406	10 15		Arad, Brassó					
					12	11 00		Fiume, Nápoly					
					338	11 10	v. v.	Kassa, Csorba					
					614	11 25	sz. v.	Belgrád					
					422	11 35	v. v.	Kassa, Lemberg					
								Wien, Páris					
								Ruttká					
								Arad, Debrecen					
								Hatvan, Szerencs					